

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z BIOLOGII

SZKOŁA PODSTAWOWA NR 1 Z ODDZIAŁAMI INTEGRACYJNYMI

im. Marii Skłodowskiej-Curie

w Lubinie

I. CELE EDUKACYJNE:

- Znajomość różnorodności biologicznej oraz podstawowych zjawisk i procesów biologicznych.
- Planowanie i przeprowadzanie obserwacji i doświadczeń oraz wnioskowanie w oparciu o ich wyniki.
- Posługiwanie się informacjami pochodzącymi z analizy materiałów źródłowych.
- Rozumowanie i zastosowanie nabytej wiedzy do rozwiązywania problemów biologicznych.
- Znajomość uwarunkowań zdrowia człowieka.
- Postawa wobec przyrody i środowiska.

II. Kryteria ocen:

Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń, który:

- posiada wiedzę i umiejętności znacznie wykraczające poza ramy obowiązującego programu nauczania biologii danej klasy
- samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia
- biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych z programu nauczania biologii danej klasy
- stosuje zdobyte wiadomości w sytuacjach nietypowych
- formułuje problemy i rozwiązuje je w sposób twórczy
- dokonuje analizy lub syntezy zjawisk i procesów biologicznych
- wykorzystuje zdobytą wiedzę na innych przedmiotach
- wykonuje twórcze prace, pomoce naukowe i potrafi je prezentować na forum szkoły
- bardzo aktywnie uczestniczy w procesie lekcyjnym
- jest laureatem konkursów biologicznych na szczeblu wojewódzkim
- jest laureatem, finalistą olimpiad biologicznych

Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który:

- opanował w pełnym zakresie wiadomości i umiejętności określone programem nauczania biologii w danej klasie
- potrafi stosować zdobytą wiedzę do samodzielnego rozwiązywania złożonych problemów w nowych sytuacjach
- samodzielnie korzysta z różnych źródeł informacji
- planuje i bezpiecznie przeprowadza doświadczenia i hodowle przyrodnicze
- prezentuje swoją wiedzę posługując się poprawną terminologią biologiczną
- aktywnie uczestniczy w procesie lekcyjnym

Ocenę **dobrą** otrzymuje uczeń, który:

- opanował w dużym stopniu zakres wiadomości i umiejętności wynikających z programu nauczania biologii danej klasy
- w dużym stopniu potrafi zdobyte wiadomości wykorzystywać do samodzielnego rozwiązywania problemów teoretycznych lub praktycznych o wyższym stopniu trudności
- nie popełnia błędów w podstawowej terminologii biologicznej
- potrafi korzystać z różnych źródeł informacji
- jest aktywny na lekcji

Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności przystępne, niezbyt złożone, najważniejsze w nauczaniu biologii, oraz takie, które można wykorzystać w sytuacjach szkolnych i pozaszkolnych
- rozwiązuje typowe problemy o średnim stopniu trudności
- potrafi korzystać z podstawowych źródeł informacji
- stosuje terminologię biologiczną
- wykazuje się aktywnością na lekcji w stopniu zadowalającym

Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności z programu nauczania biologii niezbędne do dalszej edukacji
- wykonuje proste zadania i polecenia o bardzo małym stopniu trudności, pod kierunkiem nauczyciela
- z pomocą nauczyciela wykonuje proste doświadczenia biologiczne, korzysta z podstawowych źródeł informacji
- wiadomości przekazuje w sposób nieporadny, nie używając terminologii biologicznej
- jest mało aktywny na lekcji

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował wiadomości i umiejętności określonych podstawą programową, koniecznych do dalszego kształcenia
- wykazuje się brakiem systematyczności w przyswajaniu wiedzy i wykonywaniu prac domowych, nie podejmuje próby rozwiązania zadań o elementarnym stopniu trudności nawet przy pomocy
- nie potrafi posługiwać się przyrządami biologicznymi
- wykazuje się bierną postawą w czasie lekcji.

Jako narzędzie wspomagające sześciostopniową skalę, w ocenianiu bieżącym stosuje się następujące oznaczenia:

- „+” wysiętek maksymalny lub niewielkie braki w stosunku do kolejnej, wyższej oceny
- „-” wysiętek minimalny lub niewielkie braki w stosunku do ustalonej oceny.

III. Sposoby sprawdzania i oceniania wiadomości

1. Oceny cząstkowe uczeń może otrzymać za:

- **sprawdziany** - to całogodzinne prace pisemne, w których oceniana jest wiedza z danego zakresu, zrozumienie zagadnień, umiejętność logicznego myślenia, umiejętność rozwiązywania różnego typu zadań, o różnym poziomie wymagań, poprawność stosowania języka biologicznego
- **kartkówki** to krótkie prace pisemne, w których oceniana jest zawartość merytoryczna sprawdzanych zagadnień

W przypadku prac pisemnych przyjmuje się skalę punktową przeliczaną na oceny wg kryteriów:

- * 100% - 90% - ocena bardzo dobra
- * 89% - 75% - ocena dobra
- * 74% - 50% - ocena dostateczna
- * 49% - 30% - ocena dopuszczająca
- * 29% - 0% - ocena niedostateczna

Ocenę celującą uczeń uzyskuje w przypadku, gdy osiągnie liczbę punktów na ocenę bardzo dobrą i odpowie poprawnie na pytanie dodatkowe wskazane przez nauczyciela.

- **odpowiedzi ustne**, w których oceniana jest zawartość merytoryczna i umiejętność odniesienia jej do życia codziennego, rzeczowość, samodzielność, umiejętność: wyjaśniania zależności przyczynowo – skutkowych, stawiania hipotez, wnioskowania, uogólnienia, dowodzenia
- **prace domowe**, w których oceniana jest zawartość merytoryczna, umiejętność wyszukiwania, porządkowania i wykorzystywanie informacji z różnych źródeł, samodzielnego prowadzenia i dokumentowania doświadczeń oraz wysiętek włożony w wykonanie pracy i twórczość ucznia uwidoczona w rozwiązywanych zadaniach dodatkowych dla uczniów chętnych (zadania o podwyższonym stopniu trudności)
- **pracę na lekcji**, w której oceniane są zaangażowanie w tok lekcji, pilność, systematyczność pracy, pomysłowość, oryginalność w rozwiązywaniu zadań i problemów, umiejętność samodzielnego myślenia, wnioskowania, przedstawiania własnych sądów oraz ich uzasadnienia, umiejętność pracy w grupie i z podręcznikiem
- **pracę dodatkową** – np. za wyszukiwanie, porządkowanie i wykorzystywanie informacji z różnych źródeł, z zastosowaniem technologii informacyjno – komunikacyjnych, samodzielne prowadzenie i dokumentowanie dodatkowych doświadczeń i obserwacji,

wykonanie zielnika, modelu itp. Przy ocenianiu uwzględnia się: wkład włożonej pracy, twórczość pracy, estetykę wykonania.

- **przygotowanie i nieprzygotowanie do lekcji**
- **sukcesy w konkursach**

2. Ocena półroczna i roczna:

Wystawienie oceny klasyfikacyjnej dokonuje się na podstawie ocen cząstkowych, przy czym większą wagę mają oceny ze sprawdzianów, w drugiej kolejności są kartkówki i odpowiedzi ustne. Pozostałe oceny są wspomagające.

IV. ZASADY OCENIANIA

1. Oceny cząstkowe:

a. zasady ogólne:

- ocenianie osiągnięć edukacyjnych polega na rozpoznawaniu poziomu i postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań edukacyjnych, wynikających z założeń podstawy programowej i programów nauczania
- oceny wystawiane przez nauczyciela są jawne dla ucznia i jego rodziców (opiekunów prawnych)
- rodzice ucznia są powiadamiani o jego postępach w czasie zebrań, konsultacji indywidualnych, poprzez dziennik elektroniczny. Oceny mogą być również wpisywane w zeszyt przedmiotowy, zeszyt korespondencji i zeszyt uwag (zależnie od ustaleń z rodzicami)
- uczeń i jego rodzice mają prawo wglądu do prac pisemnych
- na wniosek ucznia lub jego rodzica, nauczyciel uzasadnia ustnie ustaloną ocenę – nie później niż trzy dni od daty jej wystawienia – uczniowi w czasie lekcji, rodzicom w określonym, wcześniej ustalonym terminie
- sprawdzone i ocenione prace pisemne całogodzinne są przechowywane w szkole przez dwa lata

b. zasady szczegółowe:

konkursy:

- za zajęcie punktowanych miejsc w konkursach biologicznych / ekologicznych na etapie szkolnym i wyższych uczniów może otrzymać cząstkową ocenę celującą, za pozostałe miejsca (w zależności od rangi konkursu) niższe oceny

- za uzyskanie tytułu laureata w konkursach biologicznych o zasięgu wojewódzkim i wyższym lub tytułu finalisty i laureata olimpiady biologicznej uczeń otrzymuje celującą ocenę klasyfikacyjną końcową

sprawdziany:

- mogą obejmować materiał z: jednego działu, części dłuższego działu, kilku krótszych działów
- poprzedzone są lekcją powtórzeniową
- są obowiązkowe
- zapowiadane są z 7-dniowym wyprzedzeniem i wpisane są w dzienniku
- ocenę niedostateczną ze sprawdzianu można poprawić; poprawa odbywa się w ciągu 14 dni od otrzymania oceny i tylko 1 raz, po ustaleniu terminu z nauczycielem; ocena poprawiana nie anuluje oceny poprzedniej, wpisywana jest w dzienniku obok oceny poprzedniej
- powinny być ocenione i oddane do wglądu przez uczniów w ciągu 14 dni
- uczniowie nieobecni na sprawdzianie z powodu dłuższej nieobecności (minimum 5 dni), piszą go w terminie ustalonym wspólnie z nauczycielem w ciągu 14 dni od powrotu do szkoły; w pozostałych przypadkach na 1 lekcji biologii, bezpośrednio po powrocie do szkoły

kartkówki i odpowiedzi ustne:

- obejmują materiał nie większy niż z 3 ostatnich lekcji / tematów, w przypadku lekcji powtórzeniowych – materiał z całego działu
- są obowiązkowe
- nie muszą być zapowiadane przez nauczyciela
- uzyskane oceny pozytywne nie podlegają poprawie
- powinny być ocenione i oddane do wglądu uczniom w ciągu 7 dni
- uczniowie, których numer z dziennika został wylosowany jako „szczęśliwy numer” mają prawo do zwolnienia z odpowiedzi ustnej lub niezapowiedzianej kartkówki i obowiązek zaliczenia jej na następnej lekcji
- uczniowie nieobecni na kartkówce z powodu dłuższej nieobecności (minimum 5 dni), piszą ją w terminie ustalonym wspólnie z nauczycielem w ciągu 14 dni od powrotu do szkoły, w pozostałych przypadkach na 1 lekcji biologii, bezpośrednio po powrocie do szkoły

prace domowe:

- są obowiązkowe
- nie muszą być oceniane
- mogą być sprawdzane indywidualnie, zbiorowo, wybiórczo z wyjaśnieniem przy tablicy, poprzez odczytanie przez ucznia
- uzyskane oceny pozytywne nie podlegają poprawie

prace domowe dodatkowe:

- nie są obowiązkowe
- na życzenie ucznia nie muszą być sprawdzane i oceniane
- mogą podlegać poprawie

aktywność:

- w zależności od rodzaju aktywności uczeń może otrzymać odpowiednią ocenę lub otrzymywać „plusy” i „minusy”, które zamieniane są na oceny:

*uczeń, który zgromadził pięć „plusów” (przy jednej godzinie biologii w tygodniu) lub dziesięć „plusów” (przy dwóch godzinach biologii) uzyskuje częściową ocenę bardzo dobrą

*uczeń, który zgromadził pięć „minusów” otrzymuje ocenę niedostateczną

nieprzygotowanie do lekcji „-” i „•”:

- nieprzygotowanie do lekcji należy zgłaszać na początku lekcji, przed jej rozpoczęciem
- zgłoszenie nieprzygotowania nie zwalnia ucznia z bieżącej pracy i aktywności na lekcji
- uczeń może otrzymać „minus” za brak: podręcznika, zadania domowego, uzupełnionego zeszytu przedmiotowego, przyborów
- każde pięć „-” jest zamienianych na częściową ocenę niedostateczną
- „•” obejmuje nieprzygotowanie się do odpowiedzi lub kartkówki
- uczeń może otrzymać jedną „kropkę” w każdym półroczu (przy jednej godzinie biologii w tygodniu) lub dwie „kropki” – przy dwóch godzinach biologii w tygodniu
- brakujące oceny, wynikające z otrzymania „•” uczeń musi uzupełnić na następnej lekcji
- uczeń nieobecny w szkole (powyżej 5 dni choroby), który zgłosi ten fakt nauczycielowi, nie otrzymuje „-” ani „•” - zwolniony jest czasowo ze sprawdzianu, kartkówki, odpowiedzi, posiadania bieżącego zadania domowego; zaległości wynikające ze zwolnienia musi nadrobić w ciągu 14 dni od powrotu do szkoły.

Za każdą pracę niesamodzielną uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną.

2. Ocena klasyfikacyjna półroczna i roczna:

- ustalana jest przez nauczyciela i uwzględnia częściowe osiągnięcia i wkład pracy włożony przez ucznia odpowiednio: ocena półroczna - I półrocze, ocena roczna - I i II półrocze.

- o proponowanej ocenie niedostatecznej lub możliwości nieklasyfikowania z biologii uczeń i jego rodzice, zostają powiadomieni przez wychowawcę, na miesiąc przed terminem wystawienia ocen
- o pozostałych proponowanych ocenach z biologii, uczeń i jego rodzice zostają powiadomieni (kartami proponowanych ocen) przez wychowawcę, na 7 dni przed terminem wystawienia ocen,
- uczeń, który nie został sklasyfikowany z biologii (opuścił więcej niż 50% lekcji) może przystąpić do egzaminu klasyfikacyjnego zgodnie z zasadami zawartymi w Statucie Szkoły,
- uczeń który otrzymał klasyfikacyjną ocenę niedostateczną z biologii może przystąpić do egzaminu poprawkowego zgodnie z zasadami zawartymi w Statucie Szkoły,
- uczeń lub jego rodzice (prawni opiekunowie) zgłaszający zastrzeżenia dotyczące półrocznej lub rocznej oceny z biologii w związku z trybem ustalenia tej oceny mają prawo wystąpić do dyrektora szkoły o przeprowadzenie sprawdzianu jego wiadomości i umiejętności zgodnie z zasadami zawartymi w Statucie Szkoły,
- uczeń lub jego rodzice (prawni opiekunowie) zgłaszający zastrzeżenia dotyczące wysokości półrocznej lub rocznej oceny klasyfikacyjnej z biologii, mają prawo wystąpić do dyrektora szkoły o przeprowadzenie sprawdzianu na ocenę o 1 stopień wyższą, zgodnie z zasadami zawartymi w Statucie Szkoły.

V. OCENIANIE UCZNIÓW POSIADAJĄCYCH ORZECZENIA PPP:

1. Uczniowie z **zaburzeniami słuchu** - w zależności od stopnia utraty słuchu uczeń zostanie zwolniony z wypowiedzi ustnych lub zostaną mu one ograniczone. W czasie pracy samodzielnej polecenia będzie otrzymywał w formie pisemnej. Sprawdziany wiadomości polegać będą na rozwiązywaniu zadań wielokrotnego wyboru. Pozostałe zasady PSO zostają zachowane.
2. Uczniowie z **zaburzeniami wzroku** - w czasie prac pisemnych będą otrzymywać mniejszą liczbę poleceń zapisanych powiększona czcionką . Ogólne zasady sprawdzania będą zachowane. W zależności od nasilenia objawów uczeń będzie miał ograniczoną ilość pisemnych prac domowych. Zwiększy się zakres i ilość wypowiedzi ustnych.
3. Uczniowie z **zaburzeniami mowy** - w zależności od nasilenia objawów zostaną zwolnieni częściowo lub całkowicie z odpowiedzi ustnych. Pozostałe zasady PSO pozostają bez zmian.
4. Uczniowie **niepełnosprawni ruchowo** - będą mieli wydłużony czas pisania prac pisemnych (nie dłużej niż o 20%). W sytuacji korzystania z pomocy nauczyciela wspomagającego będą obowiązywać zasady ogólne.
5. Uczniowie z **autyzmem i z zespołem Aspergera** - w czasie prac pisemnych mogą otrzymywać mniejszą ilość zadań, lecz ogólne zasady sprawdzania będą zachowane. Uczniowie będą mieli ograniczoną ilość odpowiedzi ustnych.
6. Uczniowie z **niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim** - będą rozwiązywać zadania w ilości i o stopniu trudności odpowiadającym ich możliwościom. Pisemne prace

będą punktowane z przeliczeniem sumy zdobytych punktów na oceny szkolne wg ogólnych zasad PSO. Podczas samodzielnej pracy, w uzasadnionych przypadkach, dopuszcza się możliwość korzystania z podręcznika i zeszytu przedmiotowego.

VI. OCENIANIE UCZNIÓW POSIADAJĄCYCH OPINIE PPP:

1. Uczniowie ze stwierdzoną **dysleksją** – uczniowie będą mieli wydłużony czas przeznaczony na prace pisemne lub mniej zadań. Zwiększy się zakres i ilość wypowiedzi ustnych.
2. Uczniowie ze stwierdzoną **dysortografią** – na ocenę prac pisemnych nie będą wpływać błędy ortograficzne.
3. Uczniowie ze stwierdzoną **dysgrafią** – na ocenę prac pisemnych nie będzie wpływać niestaranne pismo. Uczeń może pisać pismem drukowanym, drukować wskazane prace domowe.

VII. OCENIANIE UCZNIÓW Z ROZPOZNANYMI, SPECYFICZNYMI TRUDNOŚCIAMI W UCZENIU SIĘ

Uczniowie z rozpoznanymi specyficznymi trudnościami w uczeniu się będą zobowiązani do przestrzegania ogólnych zasad PSO. W zależności od rozpoznanych trudności, stopnia ich nasilenia i wkładu pracy ucznia w proces dydaktyczny dopuszcza się:

- zmniejszenie ilości zadań /wydłużenie czasu pracy (nie więcej niż o 20%)
- dostosowanie stopnia trudności sprawdzanych treści do możliwości ucznia
- zmniejszanie liczby zadań otwartych w pracach pisemnych
- zmniejszenie ilości obowiązkowych prac domowych

Uczniowie na pierwszej lekcji zostaną zapoznani z PSO.

Rodzice będą o nim poinformowani na pierwszym zebraniu w nowym roku szkolnym.